

Strandbroeders op Ameland tussen Nes en Hollum.

Seizoen 2020

Johan Krol.

Nes, september 2020.

Inhoud.

1. Gebiedsbeschrijving.	3
2. Natura 2000 en strandbroeders.	3
3. Broedresultaten.	5
3.1 Dwergstern.	5
3.2 Strandplevier.	6
3.3 Bontbekplevier.	7
3.4 Overige broedvogels.	7
3.4.1 Kluut.	7
3.4.2 Lepelaar.	7
4. Bescherming.	10
5. Conclusies en aanbevelingen.	11
6. Literatuur:	14
Bijlage A. Logboek van inventarisatie en monitoring strandbroeders in 2020.	15
Bijlage B. Tabel van data van nestvondsten van Strandplevier en Dwergstern in 2020.	16
Bijlage C. Dynamiek van het strand bij Ballum 2016-2018 op infrarood beeld.	17
Bijlage D. Fotobijlage seizoen 2020.	18

1. Gebiedsbeschrijving.

Het strand tussen paal 4 en paal 11 op Ameland ontwikkelt zich erg dynamisch. Het betreft een van de meest dynamische delen van de Nederlandse kust. Dit is een gevolg van de aanlanding van een grote zandbank, afkomstig uit de ebdelta Bornrif. Deze is sinds eind tachtiger jaren van de vorige eeuw met de noordwestpunt van Ameland verheeld en beweegt sindsdien langs het strand in oostelijke richting (bijlage C). Waarschijnlijk geholpen door zandsuppleties op de westpunt vormen embryonale duintjes zich op het strand in het gebied tussen paal 4 en paal 11. Inmiddels is het strand ter hoogte van km 6 tijdens laagwater 1,5 km breed! Dit wordt afgewisseld met een groen strand en een ten noorden daarvan gelegen plassengebied ter hoogte van paal 5,4 tot paal 7 (figuur 5). Ter hoogte van paal 7,4-7,8 bevindt zich een strandplas met groenstrook langs de zuidrand (figuur 5). Tevens komen kaalgestoven schelpenstrandjes voor. Ter hoogte van paal 7,2 bevindt zich een strandovergang en paviljoen op het duin en een badstrand. Tussen het paviljoen en de Noordzee bevindt zich een druk recreatiegebied (figuur 5) waar ook veel loslopende honden zijn. In 2017 is door de 'vrienden van het badstrand Ballum' opnieuw een enorme hoeveelheid ($\pm 14000 \text{ m}^3$) zand voor de strandovergang neergelegd. Op figuur 5 en bijlage C is dit zichtbaar en hier is ook zichtbaar dat de natuurlijke oost-west stroomgeul daar ingedamd is. Hiermee is dusdanig in de lokale hydrodynamica ingegrepen dat een reactie niet uit kon blijven. Het resultaat is een nieuwe verbinding tussen de ondiepe baai ten noorden van het groene strand en de Noordzee. Deze noord-zuid geul thv paal 6,8 is op figuur 5 zichtbaar en deze ontstond in december 2017. Het resultaat is dat de baai langs het groene strand nu draineert en tijdens langdurig lage waterstanden en warm weer vrijwel compleet droogvalt. Daarmee zijn de foerageermogelijkheden voor (jongen van) kluut en lepelaar en wadvogels die hier hun HVP hebben verdwenen in de zomermaanden. Tijdens hoge waterstanden vult de baai zich weer door de nieuwe geul en is er tijdelijk weer water aanwezig maar de situatie is erg veranderd ten opzichte van voorgaande jaren waarbij er altijd water in de baai achterbleef. Door de drogere omstandigheden kan nu ook stuifzand bij noordenwind in de vegetatie van het groene strand stuiven en dit bedekken. Op termijn kan overstuiving een bedreiging zijn voor het Groene strand en de toegang voor mensen en honden dreigt daardoor te worden vergemakkelijkt vanaf het pad langs de duinvoet. Het Groene strand is rondom met borden van Rijkswaterstaat gemarkeerd als broed- en rustgebied voor vogels.

2. Natura 2000 en strandbroeders.

Strand broedende vogels die in het kader van Natura2000 van belang zijn betreft Strandplevier¹(N2000 code A138) , Dwergstern²(N2000 code A195) en Bontbekplevier³(N2000 code A137). Deze broedvogels van onze kust hebben het erg

---

¹ https://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000/documenten/profielen/vogels/Profiel_vogel_A138.pdf

² https://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000/documenten/profielen/vogels/Profiel_vogel_A195.pdf

³ https://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000/documenten/profielen/vogels/Profiel_vogel_A137.pdf

moeilijk vanwege toegenomen menselijke activiteiten. De aantallen zijn inmiddels erg laag en het broedsucces is vaak ook onvoldoende (Tulp 1998). Meininger (1997) maakt een reconstructie van de aantallen broedparen Strandplevier in Nederland en maakt voor Ameland daarbij vooral gebruik van informatie van Valk (1976). In de afgelopen eeuw is op de Waddeneilanden sprake van een daling van bijna 300 paar rond 1920 tot vrijwel nihil na 1990. Op Ameland zou sprake zijn van ca. 75 paar in 1900-1920 maar na de dijk aanleg daalt dit snel tot ca. 40 paar eind van de jaren zestig en tot een vrijwel verdwijnen in het begin van de jaren negentig. Veel recente informatie over de strandbroeders is terug te vinden op de website⁴ van Vogelbescherming Nederland.

Voor het beheerplan Natura2000 'Noordzeekustzone' dienen de drie soorten strandbroeders jaarlijks in kaart te worden gebracht waarbij tevens wordt gepoogd iets over het broedsucces vast te leggen. Sinds 2017 is afgesproken dat het Natuurcentrum Ameland het strandgebied tussen Nes en Hollum in de gaten houdt en controleert op broedende vogels. Hier heeft in het verleden een enkele maal een bontbekplevier gebroed aan de duinvoet thv paal 8,4. In het decennium voor 2017 zijn hier geen nesten van strandbroeders meer aangetroffen maar gezien de natuurlijke ontwikkeling van het gebied is een betere inventarisatie sinds 2017 afgesproken. Met behoorlijk spectaculaire ontwikkelingen als resultaat. Onderstaand is de landelijke staat van instandhouding van de drie soorten strandbroeders als Natura2000 broedvogels gegeven.

De Staat van Instandhouding van de Strandplevier als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig.

Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
zeer ongunstig	matig ongunstig	zeer ongunstig	matig ongunstig	zeer ongunstig

De Staat van Instandhouding van de Bontbekplevier als broedvogel in Nederland is matig ongunstig.

Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
matig ongunstig	gunstig	matig ongunstig	matig ongunstig	matig ongunstig

De Staat van Instandhouding van de Dwergstern als broedvogel in Nederland is gunstig.

Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig

⁴ <https://assets.vogelbescherming.nl/docs/4ef5377c-ddd4-490a-8ebb-44ec0c6c6ce8.pdf>

3. Broedresultaten

In bijlage A staan de data van veldbezoek en korte omschrijving van wat er werd aangetroffen in 2020.

In bijlage B staan de nestvondsten van Strandplevier en Dwergstern op een tijd-as weergegeven.

3.1 Dwergstern.

Na 11 juni werd een baltsend paartje Dwergstern gezien thv km 6,7 aan de noordzijde van de duintjes op het strand. Ondanks het feit dat de gekozen locatie een soort doorgang van ongeveer 10 m breed tussen twee lage embryonale duintjes betrof waar zeer regelmatig wandelaars, honden en ook MTB fietsers door gingen werd hier toch gelegd. Op 25 juni lagen er twee eieren in het nestkuiltje in het kale zand (zie foto D2). Binnen 1m afstand van het nest wemelde het van de voetstappen en fietssporen in het zand (zie foto D1). Desondanks bleef het nest gespaard en bebroed tot 6 juli. Op deze dag spoelde een stormtij van 182cm +NAP (station Nes-Waddenzee) het nest weg.

Figuur 1. Rijkswaterstaat bebording speciaal voor de strandbroeders op het strand ter bescherming van nesten. Foto: Johan Krol, 3-6-2020.

3.2 Strandplevier.

In 2018 en 2019 is sprake van 3 broedpaar. In 2020 is sprake van maximaal 8-10 broedpaar tegelijkertijd maar in de periode tussen 8 mei en 1 juli werden 16 nesten met eieren gevonden. Onduidelijk is of er vervolglegels bij zijn of dat dit 16 verschillende paren betreft omdat de vogels niet individueel herkenbaar zijn. Het eerste nest werd op 8 mei gevonden thv km 4,3. Dit strand ligt hoog omdat het in 2018 is gesuppleerd. Er liggen veel schelpen, uit de suppletie, aan het oppervlak en er zijn lage (<1m) stuifduintjes die spaarzaam begroeid zijn. Uiteindelijk zullen er 7 nesten gelegd worden op dit stukje strand tussen km 4,2 en 4,4. Er komt een wandelpad uit op het strand thv km 4,2 en het bleek noodzakelijk om de recreanten en strandbroeders van elkaar te scheiden vanwege sterke verstoring (wandelaars en honden). Reeds op 11 mei was er een A3 informatiepaneeltje (figuur 6) bij paal 4,2 geplaatst maar dit bleek volstrekt onvoldoende (zie foto D9). Op 10 juni is om het gebied tussen km 4,2-4,4 een bordenmarkering (figuur 1) geplaatst (figuur 5) waarbij tussen de palen een touw met zwarte kleine vlaggetjes is gespannen (zie foto D8). Het touw liep niet helemaal rond maar schermde de meest frequente looproutes af. Dit leek goed te werken.

Ook thv km 7,7 is een bordencirkel geplaatst (figuur 5) op 3 juni. Ook hier is een deel van de cirkel tussen de palen dichtgezet met touw. Desondanks werd hier regelmatig de cirkel doorsneden door wandelaars, die soms rakelings langs een nest stapten (zie foto D5).

Van de 16 gevonden nesten mislukte maar liefst 14 stuks. Van 9 nesten is de oorzaak onbekend. Maar in aanmerking komen te hoge dynamiek (stuifzand) en predatie door meeuwen. Eén nest mislukte door dynamiek (stuifzand) en 4 nesten spoelden weg door zeewater. Twee nesten bleken succesvol. Verbazingwekkend was de vondst van een nest thv km 7,4 op 17 juni. Dit deel van het strand wordt dagelijks bezocht door recreanten waardoor de broedvogels ook dagelijks meerdere malen van hun nest zijn gelopen. Het nest bevatte desondanks twee eieren en 1 jong (zie foto D6 en D7) en was de volgende dag uitgekomen. Mogelijk zijn deze 3 jongen groot geworden in het gebied thv km 6,7. Hier liep op 12 juli een mannetje dat 3 grote jongen (bijlage D foto 3) bewaakte, waarvan de leeftijd zou kunnen kloppen met de geboorte op 17 juni. Van deze drie jongen is op 12 juli één gevangen en van een witte kleuring voorzien (bijlage D foto 4). Het laatstgevonden nest thv km 4,4 bevatte 2 eieren waarvan eentje zeer waarschijnlijk is uitgekomen en één ei onbevruucht bleek. Wat betreft broedsucces is dit niet het hele verhaal want op 3 juni werd thv km 6,7 langs de rand van de embryonale duintjes 4 stuks Strandplevier aangetroffen die fanatiek meeuwen verjoegen en fel alarmeerden bij nadering. Op 4 juni werd dit bij een bezoek door twee strandplevieren herhaald. Zeer waarschijnlijk hebben hier op dat moment kleine jongen van 2 paar Strandplevier gelopen van nesten die niet gevonden zijn. Op 22 juni werd langs de noordrand van de embryoduintjes thv km 6,6 een mannetje Strandplevier gezien die twee erg kleine jongen bewaakte. Deze leken te klein om van nest 9 afkomstig te zijn. Het totaal gevonden nesten van 16 en uitgekomen nesten van 2 is dus een minimumaantal dat waarschijnlijk met 2-3 opgehoogd moet worden.

Waarschijnlijk broedt er op de Waddeneilanden hooguit een tiental paren⁵, verspreid over alle eilanden. Dan is het voorkomen een tiental paren Strandplevier en maar liefst 16 nestvondsten in 2020 op Ameland waarschijnlijk zeer uitzonderlijk, maar de aantallen broedparen op de andere eilanden in 2020 zijn bij dit schrijven nog niet bekend.

3.3 Bontbekplevier.

Net buiten het Natura2000 gebied 'Noordzeekustzone' in het Natura2000 gebied 'Duinen Ameland' heeft 1 paar Bontbekplevier gebroed (mond. med. J. Kienstra) op de plaats waar in 2019 de NAM locatie HOA1 gesaneerd en verwijderd is. Het nest (RD coördinaat 170727-607782) bevatte 4 eieren en lag op een grindbed van enkele m² wat blootgestoven was. Twee eieren kwamen uit en twee bleken onbevruucht. De ouders en jongen zijn later niet meer gezien.

3.4 Overige broedvogels.

Naast de drie soorten voor N2000 van belang zijnde 'strandbroeders' zijn er meer soorten vogels die op het strand broeden. In de embryonale duintjes broedt een klein aantal scholeksters (zie foto D12) en tussen km 4,4 en km 6,7 ontstaat een duingebied waar ook al enkele jaren een kleine kolonie Stormmeeuw (± 15 paar) broedt en in 2020 een mengkolonie (± 30 paar) Zilvermeeuw/Kleine mantelmeeuw ontstaat. Ook Eidereend, Wulp en Graspieper komen hier als broedvogel voor. Op het groene strand tussen km 5-7 broeden diverse soorten met tientallen nesten in totaal die niet in deze inventarisatie zijn opgenomen. Uitgezonderd de Lepelaar, die wel jaarlijks goed wordt gevolgd (zie 3.4.2).

3.4.1 Kluut.

Begin april zijn kluten aanwezig in de strandplas thv km 7,6 (33 stuks op 3-4-20) en de strandplas thv km7 (13 stuks op 3-4-20). Deze kluten verdwenen later weer. Ter hoogte van km 6,6 op het strand ten noorden van de embryoduintjes werd half juni 1 paartje kluut aangetroffen. Op 25 juni bevatte het nest 4 eieren. Het nest lag bij een klein polletje Biestarwegras wat iets bescherming bood tegen de abiotische omstandigheden en tegen de vele wandelaars die hier langs liepen over het strand tussen Ballum en Hollum. Op 28 juni waren twee eieren verdwenen, maar de overige twee bleven goed bebroed ondanks de dagelijkse storingen. Tot ook hier het stormtij van 6 juli het nest wegspoelde.

3.4.2 Lepelaar.

Lepelaar (figuur 2, 3 en 5): Reeds vroeg in het broedseizoen zijn er lepelaars aanwezig (11 stuks op 3-4-20) in hetzelfde koloniegebied wat sinds 2017 in gebruik is. Het ligt langs de noordrand van het Groene strand thv paal 6. Pas op 18 mei is de kolonie voor het eerst bezocht. Er waren 24 nesten aanwezig. Twee lege nesten, 13 nesten met eieren en 9 nesten met één of meer jongen. Op 8 juni werd nog een nieuw nest gevonden waarmee het totaal op 25 nesten komt. Er lagen op dat moment nog twee nesten met eieren. Op 25 juni liggen er in de oostelijk sub-locatie 2 nesten met eieren en 1 nest met 3 jongen (figuur 2). Op 10 juli lag hier nog 1 nest met 1 klein jong en 1

---

⁵

https://www.waddenzee.nl/fileadmin/content/Dossiers/Natuur_en_Landschap/pdf/Strandbroeders_verslag_tm_seizoen_2008__2_.pdf

nest met 2 grote jongen. Waarschijnlijk zijn deze 2 jongen als laatste uitgevlogen rond 20 juli. In totaal zijn naar schatting ruim 30 jongen uitgevlogen. Een exact aantal is bij lepelaars niet te geven omdat grote jongen door het koloniegebied lopen en bij nadering wegvlugten hetgeen een exacte telling onmogelijk maakt en veel verstoring geeft. Op 13 juli stonden 98 lepelaars langs de rand van de kolonie te rusten.

Figuur 2. Laat nest met 3 jonge lepelaars. Van dit nest zijn twee jongen als laatsten in 2020 uitgevlogen. Groene strand Ballum. Foto: Johan Krol, 25-6-2020.

Figuur 3. Stippenkaart van de ligging van nesten Lepelaar op het Groene strand. Er is sprake van 3 sub-locaties.

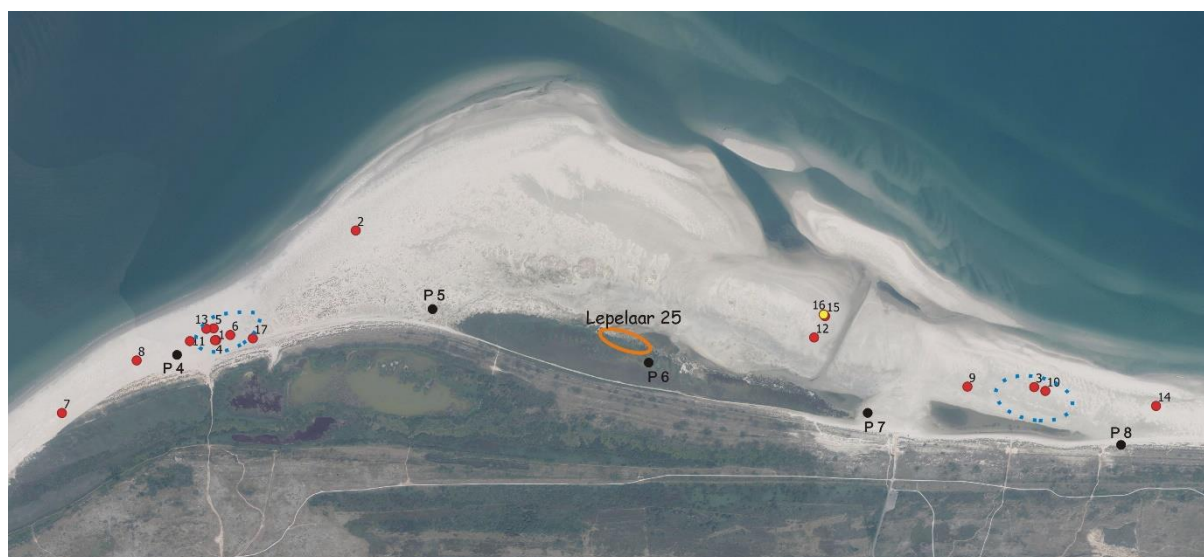

Tabel 1. Aantallen nesten en broedsucces van 'strandbroeders' op het Natura2000 gebied tussen Nes en Hollum (zie ook figuur 5).

soort	Aantal nesten	Succesvol nest	Aantal jongen
Dwergstern	1	0	0
Strandplevier	16	≥2	≥3

Figuur 4. V.l.n.r. Dwergstern, Kluut en Noordse stern broedend op het strand van Ameland. (beelden van 2017, foto Johan Krol)

Figuur 5. Locatieschets van broedlocaties in 2020 en omringende gebied op luchtbeeld van 2019. Oranje cirkel is broedgebied van Lepelaar kolonie. In blauwe stippen is bordercirkel ingetekend die om een deel van de nesten heeft gestaan. Met zwarte stippen zijn de kilometerpalen op het strand getekend. Rode stippen betreft nest van Strandplevier met bijbehorend nummer (zie bijlage B tabel). Met een gele stip is het nest van Dwergstern ingetekend (zie bijlage B tabel).

In 2020 was er tijdens het broedseizoen regelmatig sprake van slechte weersomstandigheden. Vaak deed harde wind het strand stuiven en dan zijn de broedende strandplevieren niet te benijden. Ze worden dan soms >20 uur gezandstraald en ze hebben het dan ook zichtbaar moeilijk, ze zitten veel met de ogen dicht en schudden regelmatig hun kop. Soms raken de eieren ook overstoven en gaat het nest verloren. Uiteindelijk maakte een stormtij op 6 juli een abrupt einde aan het broedseizoen. Anders waren mogelijk meer nesten geslaagd, want op dat moment spoelden 3 nesten Strandplevier en 1 nest Dwergstern weg.

Figuur 6. Strandplevier (nr 17, zie bijlage B tabel) mannetje thv paal 4,4 op het nest met 2 eieren. Van dit nest is zeer waarschijnlijk 1 ei uitgekomen en 1 ei was onbevruucht. Foto: Johan Krol, 11-7-2020.

4. Bescherming

Op dezelfde plaats als in 2017/2018 werd op het strand thv paal 7,6 een broedgebied afgebakend met nieuwe RWS bordjes die speciaal voor de strandbroeders gemaakt zijn. Het zijn geen verbodsborden (figuur 1). De borden hebben hier in de periode 3 juni tot 9 juli gestaan. Tussen de palen is op twee delen van de cirkel een touw met zwarte vlaggetjes geknoopt. Toch werd de cirkel regelmatig doorsneden door wandelaars. Onduidelijk is of er sprake is van opzet. Tevens is een bordencirkel geplaatst rond een concentratie van nesten Strandplevier thv km 4,2-4,4. Op 9 juni zijn hier de borden geplaatst en ook hier is op twee delen van de cirkel een touw met zwarte vlaggetjes gehangen. Hier werd de afscherming goed gerespecteerd door wandelaars. Op 14 juli zijn de borden weer verwijderd.

Bij 2 publiekstoegangen naar het strand (Strandweg Ballum en Herderpad) zijn A3 informatiepanelen geplaatst (figuur 7). Deze zijn zeer nuttig gezien het feit dat er regelmatig lezende mensen bij zijn gezien.

Figuur 7. Informatiepaneel op A3 formaat bij paal 4,2 (Herderpad). Ook bij de strandweg Ballum heeft een dergelijk paneel gestaan om wandelaars te informeren. In het gebied op de achtergrond hebben 7 nesten Strandplevier gelegen (figuur 5). Foto: Johan Krol, 11-5-2020.

5. Conclusies en aanbevelingen.

Na een jaarlijkse aanwezigheid van strandbroedende vogelsoorten vanaf 2017, met name in het strandgedeelte tussen paal 4 en 7, kwamen in hetzelfde gebied in 2020 opnieuw broedende vogels voor. Maar het gebied waar de echte Natura2000 'strandbroeders' voorkomen is in 2020 enorm uitgebreid. Tussen km 3,6 en 8,3, over een lengte van 4,7 km werden 16 nesten van de Strandplevier en 1 nest van de Dwergstern gevonden (figuur 5). Van de 16 nesten Strandplevier kwamen maar twee nesten uit maar er zijn waarnemingen van jonge vogels die duiden op meer uitgekomen nesten die niet gevonden zijn.

Naast de drie 'echte' N2000 soorten strandbroeders is ook aandacht gegeven aan een beperkt aantal andere soorten die op het strand en op het Groene strand broeden. De lepelaars hebben zich in 2017 op het Groene strand gevestigd en broeden sindsdien jaarlijks. In 2020 ging het om 25 nesten met goed resultaat.

In 2021 moet opnieuw bekeken worden hoe de (broed) vogels van het strandgebied tussen Nes en Hollum het beste beschermd kunnen worden. Daarbij wordt het gehele gebied vrij intensief tot zeer intensief voor recreatieve zaken gebruikt. Het betreft vooral wandelaars maar ook fietsers, vliegers en met name loslopende honden zijn een

ernstig probleem. Het markeren en beschermen van nesten met een bordencirkel en deels touw werkt niet afdoende. In 2020 is op twee plaatsen een bordencirkel om nesten Strandplevier geplaatst (figuur 5). Er vond toch nog betreding van de gemarkeerde cirkel plaats. Om dit probleem op te lossen moet wellicht de grootte van de cirkel, het touw en het toezicht verbeteren. In Zeeland worden broedende strandplevieren beschermd met een betere cirkel⁶ en meer toezicht⁷. Deze wijze van bescherming valt ook op Ameland nog steeds te overwegen. Waarbij het waarschijnlijk zo is dat het gebied op Ameland veel uitgestrekter is en veel toegankelijker is dan elders in Nederland. Op Ameland is het regelmatig een afweging om een individueel nest wel of niet te markeren, waarbij ingeschat wordt of het middel niet erger is dan de kwaal. Een kleinere markering met bebording en touw om een nest trekt waarschijnlijk ook mensen aan die dan steeds de broedvogel van het nest jagen. Erger nog kan zijn het op zoek gaan naar het 'onzichtbare' nest of de aanwezigheid van honden bij de bezoekers. Onduidelijk is ook of een kleine markering predatie door meeuwen in de hand werkt.

In Nederland is in 2018 een actieplan 'Broedvogels Waddenzee' gelanceerd (link 4). Hierin staan 21 soorten broedvogels die extra hulp en bescherming nodig hebben. Hierbij zijn ook de drie soorten 'strandbroeders' Strandplevier, Bontbekplevier en Dwergstern. Naast de monitoring en bescherming van nesten wordt er ook ingezet op wetenschappelijk onderzoek (link 5) naar de broedbiologie van deze soorten en een aantal extra soorten als Kluut, Visdief en Noordse stern. Ook voor Ameland is dit project van belang. Door vogels individueel herkenbaar te maken middels gecodeerde ringen die op afstand afleesbaar zijn moet meer informatie leiden tot betere bescherming. Op Ameland is het in 2020 van belang om te weten waar ineens de tenminste 10 paar Strandplevier die tenminste 16 legsels produceerden vandaan komen. Maar omdat de vogels niet herkenbaar zijn gaan we daar nooit achter komen. Ook vragen of er vervollegsels zijn gelegd op Ameland, wat is de leeftijd van de broedvogels op Ameland en waar gaan de jongen later broeden kunnen nu niet beantwoord worden. Opvallend zijn de vele late legsels op Ameland en de indruk bestaat dat er relatief veel jonge vogels broeden. Dit behoeft echter nog betere bestudering van foto's waarop het verenkleed goed is te zien. In 2020 is 1 jonge Strandplevier gevangen en geringd (zie foto D3 en D4). Aanbevolen wordt om in 2021 meer onderzoek te doen aan de strandbroeders op Ameland en aan te sluiten bij het kleuring onderzoek van kustbroedvogels.

Het strandgebied blijft in allerlei opzichten dynamisch, zoals het ook hoort. In bijlage C is het gebied op een infrarood beeld getoond in de achtereenvolgende jaren 2016, 2017 en 2018. Let hierbij op het dichtgooien van de oost-west geul voor het paviljoen, ontstaan nieuwe noord-zuid geul over strand, versmallen van Groene strand door instuiving vanaf noordzijde, duinvorming op het strand, aanlanding en verbreding strand, bijna verdwijnen waterpartij langs noordrand Groene strand en het in verstuing raken van een duinstrook ten westen van het strandpaviljoen door een ruiterroute. In 2020 heeft een deel van de strandplevieren gebroed op in 2019

---

⁶ <https://nos.nl/artikel/2297864-zeldzame-strandplevier-leeft-op-in-renesse.html>

⁷ <https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/114667/Strandverbod-voor-mensen-heeft-succes-acht-strandpleviertjes-geboren>

gesuppleerd strand westelijk van km 4,4. Op het opgehoogde strand waarop veel schelpen lagen. Het is afwachten hoe dit deel van het strand in 2021 voor broedvogels geschikt zal zijn. Wel is het zo dat het gebied tussen km 3 en 11 nog meerdere jaren geschikt blijft voor strandbroedende vogels gezien de uitgestrektheid en aanwezigheid van duintjes, schelpen en vloedmerken.

6. Literatuur:

Link 1: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/kustbroedvogelskleurringen>

Link 2: <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/laten-we-het-strand-delen-met-de-strandplevier>

Link 3:

https://www.waddenzee.nl/fileadmin/content/Dossiers/Natuur_en_Landschap/pdf/Strandbroeders_verslag_tm_seizoen_2008_2.pdf

Link 4: https://rijkwaddenzee.nl/wp-content/uploads/2018/05/Actieplan-Broedvogels-Waddenzee-2018_DEF_MET_voorwoord.pdf

Link 5: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/kustbroedvogelskleurringen>

Majoor, F., van Houwelingen, G., Willems, F & R. Foppen 2002. Analyse van overlevings- en broedbiologische gegevens van Bontbek- en Strandplevier in de Delta. Sovon onderzoeksrapport 2002/15, Beek-Ubbergen.

Meininger, P.L. & F.A. Arts 1997. De Strandplevier *Charadrius alexandrinus* als broedvogel in Nederland in de 20^e eeuw. *Limosa* 70: 41-60.

Szekely, T & C.M. Lessells 1993. Mate change by Kentish Plovers *Charadrius alexandrinus*. *Ornis Svandinavica*, 24: 317-322.

Tulp, I. 1998. Reproductie van Strandplevieren *Charadrius alexandrinus* en Bontbekplevieren *Charadrius hiaticula* op Terschelling, Griend en Vlieland in 1997. *Limosa*, 71: 109-120.

Valk, A. 1976. De broedvogels van Ameland. Wetenschappelijke mededelingen KNNV. Nr. 112, Hoogwoud.

Adres auteur:

Johan Krol
Natuurcentrum Ameland
Postbox 60
NL9163ZM Nes Ameland
Mail: johankrol@amelandermusea.nl
Phone: (+)31 0519542737
Mobile: (+)31 0651932645

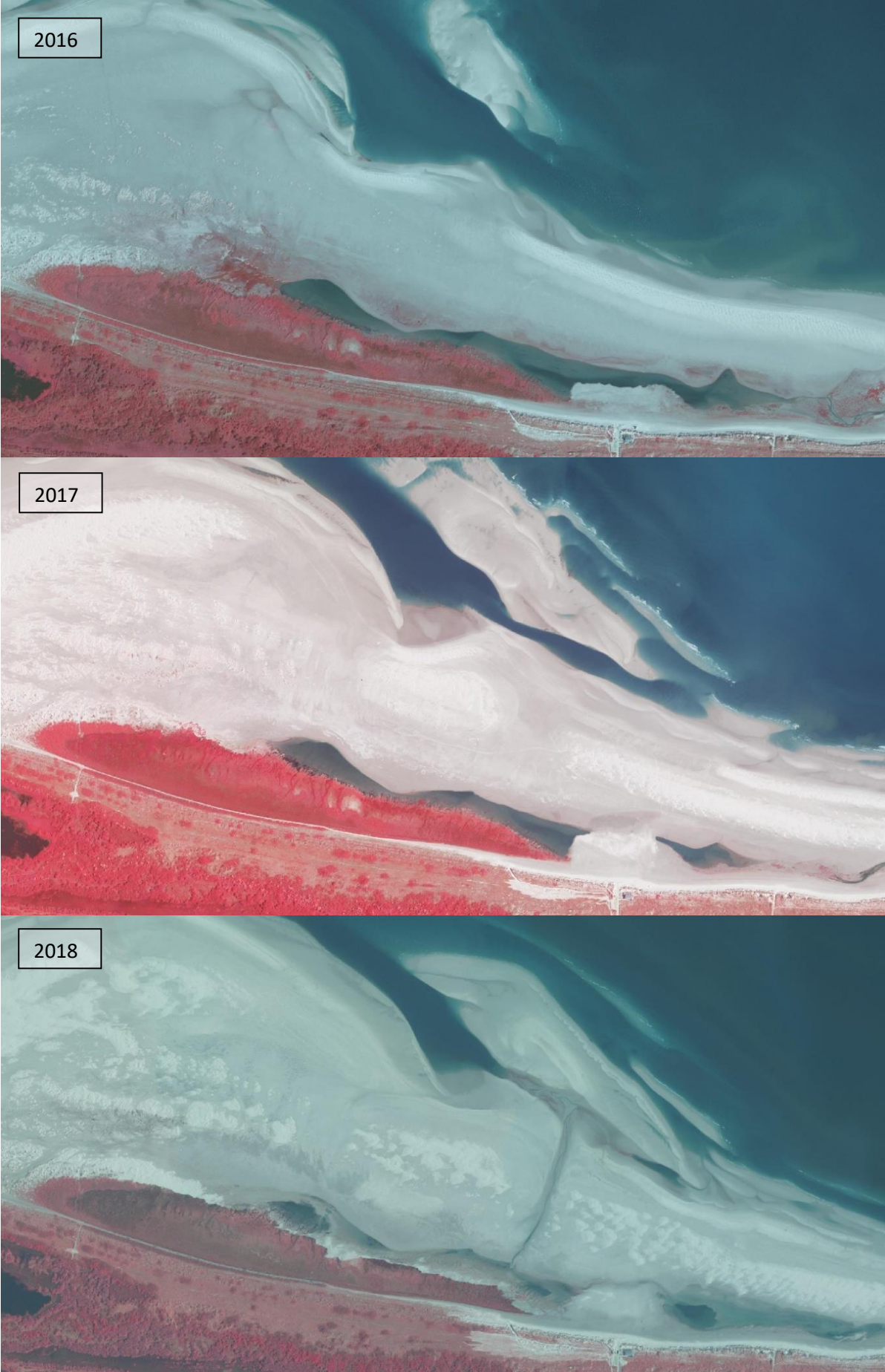
Bijlage A. Logboek van inventarisatie en monitoring strandbroeders in 2020.

Datum	Werkomschrijving	Opmerking
3-4-2020	borden noordkant Groene strand gezet	Nog geen vogels gezien op strand. Wel meeuwen/lepelaars bij Groene strand
16-4-2020	Veldbezoek km 11- km 4	1 paar SP langs geul km 6,8. 1 SP strand km 5.
21-4-2020	Veldbezoek km 11- km 5	1 SP in plas km 7 en 10 SP bij strandplas km 7,6. Tevens daar 27 BB en 11 Kluut
8-5-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 1. SP 3ei thv km 4,2
11-5-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 1 is weg. Door harde wind/stuifzand thv km 4,2?
13-5-2020	Veldbezoek km 11- km 4	alerte SP thv km 4 op schelpenstrand van suppletie
18-5-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 2. SP 3ei thv km 4,8. SP paartje bij km 4,1. SP paartje bij km 4,0
25-5-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 2 is weg door stuifzand van 23/24 mei. Bij km 8 1 paar SP. Bij km 4,8 1 paar SP
3-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 3. SP 3 ei thv km 7,8. km 6,7 2 paar SP die meeuwen wegjagen. Jongen? Borden en touw om nest 3 geplaatst
4-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 3 is weg. Oorzaak onbekend. Bij km 6,7 twee alarmerende SP
9-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 4 2 ei. Nest 5 3 ei. Nest 6 3ei allen km 4,2. Bij km 3,6 nest 7 3ei op
10-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Borden om de 3 nesten bij km 4,2 gezet
11-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	controle. SP km 4,2 zit half onder stuifduin, vogel zit tegen helling, eieren waarschijnlijk diep onder zand.
13-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nieuw nest 8 km 4,1 op 2 ei. km 4,2 nest ZW is weg. 2 andere broeden. Nest km 3,6 is weg.
15-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	km 4,2 twee nesten ok. Nest km 4,1 is door iemand met stok gemarkeerd.
17-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 9 km 7,4 1p+2ei! West van borden en toch uitgebroed! Km 4,2 beide nesten weg!
19-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 10 km 7,6 binnen de borden. Nest 11 km 4,1 pal voor overgang. Km 8,2 is paartje SP bij nestkuiltje.
22-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	km 7,6 nest ok. Nest 12 km 6,7 in pol biestarwe 3 ei. Km 6,7 noord 1paar SP en 1 paar Dwergstern aanwezig. Km 6,5 noord een SP met 2 kleine jongen langs rand begroeiing. Mogelijk van nest 9? Nest 13 km 4,2 binnen borden 1 ei. Twee extra bordjes gezet.
25-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Nest 14 3 ei km 8,3. lopen wel voetstappen op 50 cm langs nest maar laat het zo. Km 7,6 broedt ok. Km 6,7 zuid broedt ok. Hier nog 4 paar SP in de buurt. Nest 15 Km 6,7 noord 2 ei in pol biestarwe. Vlakbij Dwergstern nest 2 ei. Dit nest ligt in soort corridor tussen duintjes en is vergeven van de voetstappen en ook fietsspoor op 40 cm. Hier nog 2 paar SP aanwezig. In totaal kan ik vandaag 10 paar SP uitsluiten!
28-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Km 4,2 SP broedt in zandstorm. Kluut km 6,7 mist 2 eieren. Nog 2 over. SP km 6,7 zuid broedt ok. 1x scholekster met 1p halfwas langs geul km 6,8. Km 7,7 Scholekster met 1 jong en SP broedt ok.
30-6-2020	Veldbezoek km 11- km 4	SP km 6,7 ok. Dwergstern km 6,7 ok op 2 ei. SP km 6,7 noord ok op 3 ei. Kluut broedt. SP 4,2 broedt ok.SP km 7,7 broedt ok. SP km 8,3 is weg! Geen duidelijke oorzaak.
1-7-2020	Veldbezoek km 11- km 4	SP km 7,7 broedt ok. Voetstap op 10cm van nest! SP km 6,7 zuid is weg. Net zeewater geweest helaas. SP 6,7 noord en dwergstern ok. Kluut ok.KM4,2 SP broedt ok. Nieuw nest km 4,3 in pol helm. Net buiten borden 2 ei. Broedt mogelijk al langer daar.
2-7-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Sp km 7,7 ok. Scholekster met 1p loopt binnen borden.
6-7-2020	Veldbezoek km 11- km 4	Stormtij van +190cm nap bij Nes! Sp km 7,7 water. Km 6,7 SP, dwergstern en kluut water. SP km 4,2 is weg. Stuifzand? SP km 4,3 broedt ok.
8-7-2020	Veldbezoek km 11- km 4	SP km 4,3 broedt ok.
9-7-2020	Veldbezoek km 8	borden rond broedplek km 7,7 weggehaald.
10-7-2020	Veldbezoek km 4	SP km 4,3 broedt ok.
11-7-2020	Veldbezoek km 4	SP km 4,3 broedt ok.
12-7-2020	Veldbezoek km 7	Bij km 6,7 gezocht naar SP. Hier loopt mannetje met 3 grote jongen. Met grote moeite 1 jong gevangen en met kleurring met inscriptie geringd. Mogelijk van nest 9?
13-7-2020	Veldbezoek km 4	SP km 4,3 is weg. 1 ei ligt nog in nest en is onbevrucht. Waarschijnlijk 1 ei uitgekomen. Er staan 98 lepelaars thv kolonie langs de rand.
14-7-2020	Veldbezoek km 4	Borden om broedgebied weggehaald

Bijlage C. Dynamiek van het strand bij Ballum 2016-2018 op infrarood beeld.

Bijlage D. Fotobijlage seizoen 2020.

Foto D1. Nest van Dwergstern (zie bijlage B en figuur 4) thv km 6,7 op het strand. Ondanks de drukke 'recreatiesporen' op centimeters afstand bleef het nest gespaard. Op 6 juli spoelde het nest weg door zeewater tijdens een stormtij. Foto: Johan Krol, 25-6-2020.

Foto D2. Dwergstern bij broedsel (zie bijlage B en figuur 5) thv km 6,7 op het strand. Foto: Johan Krol, 25-6-2020.

Foto D3. Groot jong van Strandplevier thv km 6,7. Dit jong is geringd met een ring van het Vogeltrekstation en een witte kleuring met lettercombinatie voor herkenning op afstand. Foto: Johan Krol, 12-7-2020.

Foto D4. Groot jong van Strandplevier thv km 6,7. Dit jong is geringd met een ring van het Vogeltrekstation en een witte kleuring met lettercombinatie voor herkenning op afstand. Foto: Johan Krol, 12-7-2020.

Foto D5. Nest van Strandplevier thv km 7,7 (nest 10) met voetstappen raketings langs het nest. Foto: Johan Krol, 1-7-2020.

Foto D6. Uitkomend nest van Strandplevier thv km 7,4 (nest 9) met 1 jong en twee eieren. Foto: Johan Krol, 17-6-2020.

Foto D7. Uitkomend nest van Strandplevier thv km 7,4 (nest 9) met 1 jong en twee eieren. Foto: Johan Krol, 17-6-2020.

Foto D8. Markering van broedgebied thv km 7,7 met touw en vlaggetjes tussen de palen. Foto: Johan Krol, 3-6-2020.

Foto D9. Recreanten met loslopende hond thv km 4,3. Op dit moment bevindt Strandplevier nest 5 zich twee meter achter de hond. Nog dezelfde dag is het gebied waar op dat moment 3 nesten strandplevier lagen afgezet met borden en (deels) touw. Foto: Johan Krol, 9-6-2020.

Foto D10. Paartje Strandplevier thv km 4,1. Let op het stuivende zand en de dichte oogleden van de plevieren tijdens toch vrij rustige omstandigheden. Bij windkracht 5 en hoger zijn de omstandigheden nog veel slechter. Later zou hier nest 11 verschijnen. Foto: Johan Krol, 18-5-2020.

Foto D11. Mannetje Strandplevier bij het nest thv km 4,2 (nest 13). Foto: Johan Krol, 8-7-2020.

Foto D12. Nest van een 'strandscholekster' thv km 10,5. Foto: Johan Krol, 25-5-2020.